

2017-07-03

TJÄNSTESKRIVELSE
VALN 2017/8

Valnämnden

Valnämndens uppdrag

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att man inför kommande val ska genomföra informationsinsatser om hur valet går till, vem som får rösta, när och var man kan rösta samt att öka tillgängligheten för förtidsröstning och på valdagen. I valnämndens uppdrag ingår inte att genomföra några riktade insatser till områden med lågt valdeltagande.

Sammanfattning

Frågan om valnämnden ska verka för riktad information och insatser till valdistrikt med lågt valdeltagande har väckts vid de två senaste mötena i valnämnden och har även diskuterats tidigare inför valen 2010 och 2014.

Valnämndens uppdrag är att ansvara för planering, genomförande och uppföljning av allmänna val. Det ska ske tillgängligt, rättssäkert och effektivt. De åtgärder som valnämnden genomför för att sköta det uppdraget kan självklart leda till att valdeltagandet ökar, men ansvaret för att genomföra riktade insatser till grupper eller till områden med lågt valdeltagande ligger på kommunfullmäktiges partier.

Ärendet

Frågan om valnämnden ska verka för riktad information och insatser till valdistrikt med lågt valdeltagande har väckts vid de två senaste mötena i valnämnden och har även diskuterats tidigare inför valen 2010 och 2014.

Valnämndens ansvar för att öka valdeltagandet

Valnämndens uppdrag är avgränsat till att vara lokal valmyndighet. I det ingår att planera och genomföra ett rättssäkert, tillgängligt och effektivt val. Att genomföra aktiviteter för att höja valdeltagandet för vissa grupper eller i vissa områden ingår inte i detta uppdrag. Frågan om valnämndernas eventuella uppdrag att verka för att öka valdeltagandet har diskuterats ett antal gånger vid nätverksträffar med länets valansvariga och med länsstyrelsen. Det finns en stor samstämmighet att valnämndernas ansvar är att ha tydlig och korrekt information om valet men inte ansvar för att höja valdeltagandet.

Frågeställningen har tidigare tagits upp med gruppledarna för partierna i kommunfullmäktige. Man var då överens om vad valnämndens uppdrag och mandat ser ut. Den tolkningen finns i det reglemente som kommunfullmäktige antog för valnämnden, bil 2, efter valet 2014. Ansvaret att motivera människor att välja ligger på de enskilda partierna. I kommunens partistöd har det också beaktats när beloppen fastställdes.

Valnämndens ansvar för information och andra insatser

Det är flera instanser inblandade för att informera om valen. Valmyndigheten har ett övergripande ansvar på nationellt nivå. Valmyndigheten ger ut faktablad om valen på ett stort antal språk. Inför RKL-valet 2014 gavs de ut på 32 språk. Faktabladerna kommer att publiceras på www.val.se så att väljare själva kan ladda ner bladen och för att alla kommuner ska kunna skriva ut och tillgängliggöras på platser för samhällsinformation, i röstnings- och vallokaler. Valmyndigheten tryckte vid förra valet upp de 10 största språken samlade i en broschyr för respektive val. Valmyndigheten kommer även inför valen ha information i TV.

I valnämndens uppdrag att genomföra ett rättssäkert, tillgängligt och effektivt val är information en viktig del. Informationen ska vara enkel och tillgänglig. Syftet med informationen är att få väljarna att tycka att det är enkelt att rösta. Både i förtid och på valdagen. Målet är också att väljarna ska få kunskap om vem som får rösta, när man kan rösta, hur man röstar och var man röstar. Kanaler för informationen är framför allt www.nacka.se och annons i lokaltidningen. Den informationen kommer vara nackaspecifik medan allmän information länkas till www.val.se, valmyndighetens webbsida.

Andra viktiga delar för att genomföra ett tillgängligt och effektivt val är att det finns tillräckligt många valdistrikt och valdistrikt där antalet röstberättigade inte är för många. Till 2018-års val kommer därför antalet valdistrikt att öka från 44 till 52.

Lättillgänglig förtidsröstning är en annan viktig komponent för att öka tillgängligheten och kanske också valdeltagandet. Vi kommer att ha fler förtidsröstningslokaler och längre öppettider än vid föregående val.

Vid tidigare valnämndssammanträden har skriften "Rätt att rösta", bil 3, varit uppe för diskussion. I skriften föreslås ett antal åtgärder som kommunerna kan göra för att stimulera till ett ökat valdeltagande. Flera av punkterna är aktiviteter (se ovan) som vi i Nacka har gjort och kommer att göra inför kommande val. När det gäller exempelvis demokrati-informatörer så kan det enligt skriften ha en positiv inverkan på valdeltagandet, men en sådan satsning måste i så fall tas upp till diskussion bland gruppledarna för partierna och fattas beslut om i kommunstyrelsen och/eller i kommunfullmäktige. Det är inget uppdrag som valnämnden i Nacka har.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ytterligare kostnader utöver den budget valnämnden förfogar över behövs.

Konsekvenser för barn

Inga direkta konsekvenser för barn

Bilagor

1. Valdeltagande i procent vid valet 2014
2. Valnämndens reglemente
3. "Rätt att rösta" – skrift om ökat valdeltagande från SKL

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Samverkansledare
Juridik- och kanslienheten

Valdeltagande i procent vid valet 2014

Bilaga 1

Antal röstberättigade 2014 och 1 mars 2017

Valdistrikt	Valkrets	Område	1/3 2017	2014	Valdeltag
01820304	Östra	Tollare, Lännersta N	2 014	1714	92,61
01820315	Östra	Mensättra, Eriksvik, Gustavsvik	1 836	1744	91,84
01820305	Östra	Lännersta S, Boo S	1 766	1712	91,76
01820306	Östra	Källvägsområdet	1 700	1690	91,67
01820301	Östra	Lilla Björknäs, Björknäs N	1 523	1476	91,49
01820121	Västra	Kolarängen	1 474	1506	91,46
01820122	Västra	Älta Gård	1 356	1384	91,09
01820106	Västra	Sickla V	1 113	1148	90,17
01820108	Västra	Järla	1 358	1396	90,13
01820117	Västra	Saltsjö-Duvnäs, Saltängen Ö	1 490	1501	89,96
01820125	Västra	Sigfridsborg	1 700	1657	89,89
01820118	Västra	Lillängen, Storängen	1 131	1151	89,55
01820307	Östra	Krokhöjden	1 444	1441	89,55
01820114	Västra	Skuru, Duvnäs Utskog	1 655	1651	89,49
01820204	Östra	Neglinge S, Tattby, Igelbodaplatån	1 677	1658	89,35
01820201	Östra	Skogsö, Baggensudden, Neglinge N	1 374	1377	89,07
01820311	Östra	Orminge Ö	1 575	1596	89,02
01820104	Västra	Finnboda, Kvarnholmen	2 744	1792	88,88
01820202	Östra	Igelboda, Ljuskärrsberget	1 495	1459	88,68
01820113	Västra	Ekängen, Saltängen V	1 460	1453	88,58
01820314	Östra	Vikingshill, Insjön, Backeböl	1 423	1301	87,90
01820101	Västra	Danviken, Saltsjöqvarn	1 571	1515	87,84
01820103	Västra	Alphyddan, Finntorp V	1 673	1667	87,39
01820111	Västra	Jarlaberg N	1 271	1289	87,13
01820205	Östra	Rösunda	1 488	1473	87,02
01820107	Västra	Nysätra, Hästhagen, Ekudden	1 648	1680	86,94
01820312	Östra	Hasseludden, Kummelnäs	2 130	1937	86,91
01820116	Västra	Sickla Ö	1 263	1287	86,12
01820112	Västra	Skogalund	1 651	1658	85,72
01820303	Östra	Eknäs, Hjortängen	1 719	1687	85,58
01820124	Västra	Hedvigslund, Stensö S	2 502	2016	84,18
01820110	Västra	Nacka Strand, Jarlaberg S	1 745	1593	83,94
01820206	Östra	Solsidan, Älgö	1 892	1790	83,65
01820115	Västra	Ektorp	1 973	1985	83,41
01820302	Östra	Björknäs S	1 541	1571	83,30
01820123	Västra	Stensö N	1 410	1387	82,80
01820109	Västra	Nacka Centrum	1 650	1569	82,55
01820105	Västra	Finntorp Ö	1 761	1805	81,59
01820309	Östra	Orminge S	1 757	1763	80,26
01820310	Östra	Orminge N	1 921	1886	76,89
01820102	Västra	Henriksdal	1 391	1390	75,59
01820132	Östra	Fisksätra V	2 056	2061	72,39
01820133	Östra	Fisksätra Ö	1 935	1909	67,87
01820134	Östra	Fisksätra S	1 962	2046	61,34

73 218 70771

Valdeltagande riksdagsval 2014 (2010 = 88,02) 88,68

Valdeltagande Kommunfullmäktige 2014 (2010 = 84,45) 85,25

Dokumentets syfte

Reglementet definierar valnämndens ansvarsområde

Dokumentet gäller för

Valnämnden

§ 1. Inledande bestämmelser

Valnämndens ansvarsområde och uppgifter regleras i detta reglemente. För valnämndens arbete gäller även reglementet med gemensamma bestämmelser för nämnder i Nacka kommun med de undantag att valnämnden inte har rätt att tillsätta utskott enligt § 8.

Valnämnden består av 8 ledamöter och 8 ersättare. Mandatperioden är fyra år räknat från den 1 januari 2015 till och med den 31 december 2018.

§ 2. Valnämndens ansvarsområde och uppgifter

A.

Valnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt vallagen och annan lagstiftning rörande allmänna val och folkomröstningar. Det innebär att valnämnden ansvarar för att planera för, genomföra och följa upp att allmänna val och folkomröstningar genomförs i enlighet med gällande vallag och andra föreskrifter samt att valnämndens uppgifter utförs på ett effektivt sätt.

B.

Valnämnden är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen för de personuppgifter som behandlas inom nämndens verksamhetsområde.

C.

Valnämnden har processbehörighet i ärenden som nämnden ansvarar för.

- - -

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2014/240-041	2014-11-24	Kommunfullmäktige	Kommunstyrelsen	Stadsdirektören

REGLEMENTE

med gemensamma bestämmelser för den politiska organisationen

Dokumentets syfte

För alla nämnder i Nacka kommun gäller följande gemensamma bestämmelser som komplement till vad som anges i kommunallagen om kallelser, tjänstgöring, ordförandeskap, utskott, undertecknande av handlingar med mera. I begreppet nämnd innefattas även kommunstyrelsen, annan nämnd benämnd styrelse och råd samt i tillämpliga delar beredningar och utskott inom nämnder.

Dokumentet gäller för

Kommunstyrelsen och nämnderna

§ 1. Nämndernas arbetsformer

Nämndernas arbetsformer kan, utöver beslutsammanträden, vara öppna möten med allmänheten i en eller flera specifika frågor, temamöten inom nämnden, seminarier eller annan form som nämnden finner vara lämplig. Nämnderna ska verka för en fortlöpande dialog med Nackaborna så att de av kommunfullmäktige fastställda målen för nämnden uppnås.

Nämnderna har rätt att hålla öppna beslutssammanträden.

Stadsdirektören utser, efter samråd med respektive nämnd, ansvarig direktör för nämndens ansvarsområden.

Stadsdirektören har, med undantag för ärenden som omfattas av sekretess, rätt att närvara vid samtliga nämnders sammanträden.

§ 2. Tidpunkt för sammanträden

Nämnden beslutar inför varje kalenderår om sammanträdesplan (dag och tid), senast under september månad året före.

§ 3. Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till beslutssammanträde.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för beslutssammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid beslutssammanträdet. Detta ska ske senast sju dagar före dagen för beslutssammanträdet, om nämnden inte har beslutat annat. Om särskilda skäl föreligger får kallelse ske på annat sätt och i annan tid.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2016/118-041	2016-11-14	Kommunfullmäktige	Kommunstyrelsen	Stadsdirektören

Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Om inte ordföranden bestämmer annat ska handlingarna skickas ut tillsammans med kallelsen och föredragningslistan. Ordföranden bestämmer när ett tillkommande ärende, som inte funnits med på föredragningslistan, ska behandlas under sammanträdet. Handlingar tillhörande ett sådant ärende ska tillställas varje ledamot, ersättare och annan förtroendevald som får närvara så snart som möjlig efter det att ordföranden bestämt att det ska behandlas vid sammanträdet, de ska dock senast föreligga vid sammanträdets inledning.

Kallelse och handlingar ska i möjligaste mån tillställas ledamöterna och ersättarna elektroniskt.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till beslutssammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

§ 4. Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett beslutssammanträde eller från att vidare delta i ett beslutssammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får dock den ersättare som står i tur att tjänstgöra träda in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående beslutssammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe, dock först sedan pågående ärende har avslutats.

Vid behandling av ärenden som utgör myndighetsutövning mot enskild och som omfattas av sekretess får, om nämnden inte beslutar annat, endast tjänstgörande ersättare närvara.

Närvarande men inte tjänstgörande ersättare har yttranderätt och rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

§ 5. Växelvis tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett beslutssammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

§ 6. Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i hela eller i en del av ett beslutssammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 7. Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att ett beslut ska justeras omedelbart. Beslutet bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska det göras skriftligt. Motiveringen ska lämnas innan protokollet justeras. Även protokollsanteckning ska ges in innan protokollet justeras.

§ 8. Utskott

A. Inrättande av utskott

Nämnd kan inrätta utskott för att bereda ärenden till nämnden eller med stöd i delegationsordning besluta i ärenden som ankommer på nämnden.

Nämnden bestämmer antalet ledamöter och ersättare i utskott och dess uppgifter. För utskott gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i detta reglemente.

B. Ordförandeskap

Nämnden väljer för den tid nämnden bestämmer bland utskottets ledamöter en ordförande och en eller två vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

C. Ersättare

Nämnden avgör om ersättare får närvara vid utskottets beslutssammanträden. Närvarande ersättare har yttranderätt och rätt att få sin mening antecknad i protokollet även om denne inte tjänstgör.

Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen. Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

D. Sammanträden

Utskottet beslutssammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer.

Beslutssammanträden ska också hållas när utskottets ordförande anser att det behövs.

Nämnden kan bestämma att beslutssammanträde med utskottet ska hållas när minst hälften av utskottets ledamöter begär det.

Utskott får handlägga ärenden bara när antalet tjänstgörande ledamöter/ersättare är större än hälften av antalet ledamotsplatser i utskottet.

E. Beredning och förslag till beslut

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet ska beredas av utskottet om beredning behövs. När ärendet har beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

§ 9. Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, ansvarig tjänsteman eller annan anställd som nämnden bestämmer.

§ 10. Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser i nämndens namn ska undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av vice ordförande, och kontrasigneras ansvarig tjänsteman. Parafering av avtalsunderlag görs av ansvarig tjänsteman.

Om det beslut som genererar handlingen har fattats av tjänsteman med stöd av delegationsordning, undertecknar beslutsfattaren handlingen.

- - -